

AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

597

Na temelju članka 26. stavka 4. Zakona o elektroničkim medijima («Narodne novine», broj 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13), Vijeće za elektroničke medije donosi

PRAVILNIK

O ZAŠTITI MALOLJETNIKA U ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se obveza postupanja pružatelja medijskih usluga televizije i radija, pružatelja medijskih usluga na zahtjev i pružatelja elektroničkih publikacija u slučaju objavljivanja programa za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika također se utvrđuju uvjeti za pružanje audio i audiovizualnih medijskih usluga koje uključuju nagradna natjecanja ili različite oblike nagradnog sudjelovanja gledatelja ili slušatelja u audiovizualnom ili radijskom programu, kao i način označavanja repriza emisija.

I. ZAŠTITA MALOLJETNIKA

Članak 2.

(1) Pod programima za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika podrazumijevaju se sve vrste programa s prizorima grubog tjelesnog i/ili verbalnog nasilja, zastrašujućih scena stradanja i ranjavanja, seksa i seksualnog iskorištavanja, vulgarnog rječnika i prizora, zloporabe duhana, alkohola, opijata, kockanja, klađenja i drugih prizora.

(2) Programi iz stavka 1. neće se smatrati štetnim ako na primjeren i sadržajno opravdani način služe za ilustraciju ili obradu teme u obrazovnim, odgojnim, dokumentarnim, znanstvenim i informativnim emisijama.

Članak 3.

(1) U informaciji o bilo kojem obliku nasilja u kojem kao svjedok, žrtva ili počinitelj sudjeluje maloljetnik, ili je maloljetnik pokušao ili izvršio samoubojstvo, njegov se identitet uvijek mora zaštititi zamagljenom, kvantiziranom ili maskiranom slikom i moduliranim tonom tako da se maloljetnik ne može prepoznati. U takvim se informacijama ne smiju iznositi ni pojedinosti iz obiteljskih odnosa i privatnog života, navoditi ime, prezime, niti druge informacije koje bi mogle dovesti do prepoznavanja maloljetnika i/ili ugrožavanje njegove dobrobiti.

(2) Osobni podaci maloljetnika te pojedinosti iz obiteljskih odnosa i njegova privatnog života ne smiju se objavljivati u slučajevima u kojima bi objavljivanje ovih informacija dovelo do ugrožavanja dobrobiti maloljetnika.

(3) U objavljivanju emisija iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se zaštita identiteta propisana stavkom 1.

Članak 4.

Prilozi u informativnom programu koji bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika moraju se najaviti upozorenjem o uznemirujućim ili nasilnim scenama.

Članak 5.

(1) Audiovizualnim komercijalnim komunikacijama ne smije se fizički, mentalno ili moralno štetiti maloljetnicima, izravno ih poticati na kupnju ili najam proizvoda i usluga, i to maloljetnike osobno ili preko roditelja ili drugih osoba od njihova povjerenja.

(2) U programima koji su namijenjeni maloljetnicima u audiovizualnim komercijalnim komunikacijama u vezi s hranom i pićima čija se pretjerana uporaba u općoj prehrani ne preporučuje, ne smiju se koristiti poznate javne osobe kao ni popularni likovi iz animiranih i igranih filmova.

(3) U programima koji su namijenjeni maloljetnicima pružatelji medijskih usluga ne smiju emitirati audiovizualne komercijalne poruke koje promiču kult tijela, rodne, dobne ili rasne stereotipe i/ili diskriminaciju. Također se ne smiju emitirati ni audiovizualne komercijalne poruke koje promiču društvenu diskriminaciju zbog fizičkog izgleda ili koje promiču uspjeh temeljen na gubitku težine ili na temelju drugih estetskih kategorija.

(4) Reklamiranje alkoholnih pića ne smije biti usmjereno na maloljetnike, a osobito ih se ne smije prikazivati kako konzumiraju alkohol.

(5) U audiovizualnoj komercijalnoj komunikaciji maloljetnike se ne smije nerazborito niti privlačno prikazivati u za zdravlje i/ili život opasnim situacijama.

Članak 6.

U nekodiranim programima zabranjeno je objavljivati pornografske sadržaje.

Članak 7.

Neovisno o pristanku roditelja, staratelja ili skrbnika za sudjelovanje u emisijama, maloljetnike se ne smije po bilo kojoj osnovi vrijeđati ili omalovažavati.

a) Postupanje pružatelja medijske usluge televizije

Članak 8.

(1) Ako se programi za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika ili ugroziti njegov integritet, samopoimanje, samopoštovanje ili identitet emitiraju u nekodiranom obliku, pružatelj medijske usluge obvezan je osigurati da ih je moguće prepoznati pomoću vizualnih simbola za cijelo vrijeme njihova trajanja.

(2) Pod vizualnim simbolima pomoću kojih je moguće prepoznati programe iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se grafička oznaka u gornjem kutu ekrana (nasuprot uobičajenom mjestu identifikacijskog simbola pružatelja medijske usluge).

(3) Ako se programi za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika ili ugroziti njegov integritet, samopoimanje, samopoštovanje ili identitet emitiraju u kodiranom obliku, pružatelj medijske usluge je obvezan osigurati da ih je moguće prepoznati pomoću vizualnog simbola koji se emitira neposredno prije početka programa.

(4) Pod vizualnim simbolima pomoću kojih je moguće prepoznati programe iz stavka 3. podrazumijeva se pisano upozorenje neposredno prije njihova emitiranja. Sadržaj pisanog upozorenja je:

– »Program koji slijedi nije primjeren za osobe mlađe od 12 godina«

– »Program koji slijedi nije primjeren za osobe mlađe od 15 godina«

– »Program koji slijedi nije primjeren za osobe mlađe od 18 godina«.

Članak 9.

Grafičke oznake (krugovi) odnose se na sljedeće kategorije programa i primjenjuju se na navedeni način:

1. Kategorija 18

Ovakvi programi namijenjeni su za gledatelje starije od 18 godina i ne smiju se prikazivati u vremenu od 7,00 do 23,00 sata.

Pružatelj medijske usluge dužan je osigurati da je ovakve programe za cijelo vrijeme njihova trajanja moguće prepoznati pomoću oznake:

Proziran krug s upisanom crvenom brojkom 18

2. Kategorija 15

Ovakvi programi namijenjeni su za gledatelje starije od 15 godina i ne smiju se prikazivati u vremenu od 7,00 do 20,00 sati.

Pružatelj medijske usluge dužan je osigurati da je ovakve programe za cijelo vrijeme njihova trajanja moguće prepoznati pomoću oznake:

Proziran krug s upisanom narančastom brojkom 15

3. Kategorija 12

Pružatelj medijske usluge dužan je osigurati da je ovakve programe za cijelo vrijeme njihova trajanja moguće prepoznati pomoću oznake:

Proziran krug s upisanom zelenom brojkom 12.

Pružatelj medijske usluge obvezan je osigurati da programima koji nisu primjeren za osobe mlađe od 12 godina prehodi zvučno upozorenje koje podrazumijeva izgovaranje: »Program koji slijedi nije primjeren za osobe mlađe od 12 godina«.

Članak 10.

(1) Kod označavanja preuzetih programa pružatelji medijskih usluga mogu uzeti u obzir već postojeće oznake, ali one ne smiju biti ispod standarda propisanih ovim Pravilnikom.

(2) Pružateljima medijskih usluga preporuča se da preuzmu kategorizaciju filmova iz baze podataka Hrvatskog audiovizualnog centra.

(3) Pružatelji medijskih usluga odgovorni su za označavanje svih programa, a osobito za označavanje sadržaja vlastite proizvodnje.

Članak 11.

(1) Grafičke oznake (krugovi) moraju se nalaziti u gornjem dijelu ekrana.

(2) Grafičke oznake (krugovi) iz članka 10. ovoga Pravilnika pružatelji medijskih usluga dužni su oblikovati sukladno svojem uobičajenom dizajnu.

(3) Grafičke oznake (krugovi) ne smiju biti manje od uobičajenog znaka (loga) pružatelja medijske usluge.

(4) Nijanse određenih boja grafičkih oznaka (krugova) pružatelji medijske usluge određuju sami, no one moraju biti jasno vidljive na ekranu.

Članak 12.

(1) Programi koji se bave klađenjem, proricanjem budućnosti, davanjem savjeta gledanjem u karte, gatanjima i drugim sličnim uslugama koje nisu znanstveno utemeljene ne mogu se emitirati prije 23,00 sata te se moraju označiti odgovarajućom grafičkom oznakom.

(2) U programima iz stavka 1. ovoga članka nije dopušteno iznositi tvrdnje da budući događaji mogu biti predviđeni, osim kao stvar nečijeg mišljenja, da se ostvaruje kontakt s preminulim osobama te tvrdnje koje se odnose na pitanje zdravlja, sredstava liječenja, liječenja i/ili zacjeljivanja.

(3) Pružatelji medijskih usluga moraju jasno i kontinuirano komunicirati informaciju da su savjeti i/ili predskazanja budućih događaja namijenjeni zabavi i tome prilagoditi komunikaciju osoba koje daju savjete.

Članak 13.

(1) Televizijske najave programa moraju biti primjerene vremenu emitiranja tih najava i ne smiju sadržavati scene neprimjerene za vrijeme kada se najava emitira.

(2) Pružatelj medijske usluge dužan je informaciju o kategoriji iz članka 10. objaviti prilikom svake najave i u rasporedu programa na teletekstu, elektroničkom programskom vodiču, na webu i u drugim oblicima informiranja o programskim sadržajima.

(3) Svaka repriza programa pružatelja medijske usluge televizije podliježe odredbama ovoga Pravilnika.

b) Postupanje pružatelja medijskih usluga na zahtjev

Članak 14.

(1) Ako pružatelj medijske usluge na zahtjev objavljuje programe za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika ili ugroziti njegov integritet, samopoimanje, samopoštovanje ili identitet, obvezan je osigurati da ih je moguće prepoznati pomoću vizualnih simbola.

(2) Pod vizualnim simbolima pomoću kojih je moguće prepoznati takve programe podrazumijeva se pisana oznaka i ponuda u posebnom katalogu usluga.

(3) Kategorije iz članka 10. ovoga Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju i pružatelji medijskih usluga na zahtjev.

(4) Kod prvog pristupa posebnom katalogu, pružatelj medijske usluge obvezan je uvjetovati promjenu PIN-a.

c) Postupanje pružatelja elektroničkih publikacija

Članak 15.

(1) Ako se programi za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika ili ugroziti njegov integritet, samopoimanje, samopoštovanje ili identitet objavljuju u elektroničkoj publikaciji, pružatelj elektroničke publikacije je obvezan osigurati da se na naslovnoj stranici ne objavljuju neprimjerene slike ili sadržaji.

(2) Pod vizualnim simbolom pomoću kojih je moguće prepoznati takve programe podrazumijeva se pisano upozorenje da sadržaj nije primjeren osobama mlađima od 18 godina.

d) Postupanje pružatelja medijske usluge radija

Članak 16.

(1) Ako se programi za koje je vjerojatno da bi mogli narušiti fizički, mentalni ili moralni razvoj maloljetnika ili ugroziti njegov integritet, samopoimanje, samopoštovanje ili identitet emitiraju u nekodiranom obliku, pružatelj medijske usluge obvezan je osigurati da ih je moguće prepoznati pomoću audio simbola.

(2) Pod audio simbolima pomoću kojih je moguće prepoznati takve programe podrazumijeva se zvučno upozorenje koje se emitira neposredno prije početka programa te čitanje upozorenja: »Program koji slijedi nije primjeren za osobe mlađe od 12/15/18 godina«.

(3) Kategorije iz članka 10. ovoga Pravilnika primjenjuju i pružatelji medijske usluge radija.

Članak 17.

Odredbe članka 13. i 14. ovoga Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju i pružatelji medijske usluge radija.

II. NAGRADNA NATJECANJA I SUDJELOVANJA GLEDATELJA I SLUŠATELJA U PROGRAMU

Članak 18.

(1) Pod nagradnim natjecanjem gledatelja i/ili slušatelja u programu podrazumijevaju se svi oblici interakcije gledatelja i/ili slušatelja s pružateljem medijske usluge televizije i/ili radija u kojima se kroz kvizove, pitalice i slične oblike natjecanja ostvaruju novčani dobici, roba, prava ili usluge.

(2) Nagradno sudjelovanje predstavlja sve ostale oblike sudjelovanja gledatelja i/ili slušatelja u programu u kojima se kroz pozivanje, slanje poruka ili korištenje drugih usluga elektroničkih komunikacijskih mreža ostvaruje pravo na robu ili usluge.

Članak 19.

(1) Ako se natjecanja i sudjelovanja provode putem elektroničkih komunikacijskih usluga s posebnim tarifama potrebno je onemogućiti naplatu onih poziva i ostalih usluga za koje postoji opravdana vjerojatnost da neće sudjelovati u natjecanju, odnosno da glasovi ili komentari pozivatelja neće sudjelovati u oblikovanju programa.

(2) Pružatelj medijske usluge je kod provedbe glasovanja, bez obzira kako se ono provodi (pozivanjem, slanjem poruka ili korištenjem drugih usluga elektroničkih komunikacijskih mreža), dužan objaviti broj glasova koji je prikupio pojedini prijedlog ili iskazati ukupan broj pristiglih glasova svaki puta kod objave rezultata.

Članak 20.

(1) Pružatelji medijskih usluga dužni su prije početka nagradnih natjecanja i sudjelovanja objaviti nedvosmislena pravila o sadržaju te novčanim dobitcima, robama, pravima ili uslugama koje se mogu ostvariti, te ih provoditi pravično.

(2) Pružatelji medijskih usluga dužni su objaviti pravila iz stavka 1. ovoga članka na svojim web-stranicama, teletekstu ili na drugi odgovarajući način koji je dostupan širokoj javnosti.

Članak 21.

(1) Pružatelji medijskih usluga koji natjecanja i sudjelovanja provode putem elektroničkih komunikacijskih usluga s posebnim tarifama dužni su prije početka nagradnih natjecanja i sudjelovanja dostaviti Vijeću za elektroničke medije zahtjev za suglasnost i pravila iz članka 21. stavka 1. ovoga Pravilnika. Pružatelji medijskih usluga koji su ishodili odobrenje za provedbu nagradne igre od Ministarstva financija dužni su isto odmah dostaviti Vijeću.

(2) Vijeće za elektroničke medije će u roku od 15 dana od zaprimanja zahtjeva izdati svoju suglasnost.

(3) Ako Vijeće utvrdi da su pravila suprotna zakonskim propisima kao i odredbama ovoga Pravilnika, izvijestit će o tome pružatelja medijskih usluga te mu dati primjereni rok za otklanjanje uočenih nedostataka.

III. OZNAČAVANJE REPRIZA I OSTALIH PROGRAMA

Članak 22.

(1) Pod reprizom se smatra ponovno objavljivanje programa nakon proteka perioda od sedam (7) dana. Ponovno objavljivanje individualnih glazbenih spotova odnosno pjesama ne smatra se reprizom.

(2) Reprize audiovizualnog programa koji u sebi sadrže elemente interakcije s gledateljima i/ili poziv gledateljima na akciju ili ih mogu dovesti u zabunu (reality show i druga natjecanja s pozivom na glasovanje, interaktivni kvizovi, rasprava o političkim i/ili društvenim temama, i sl.) označeni su slovom R u gornjem kutu ekrana, veličine ne manje od logotipa pružatelja medijske usluge, i to cijelo vrijeme objavljivanja bez obzira na vrijeme koje je proteklo od premijernog objavljivanja.

(3) Reprize i snimke sportskih prijenosa obavezno se označavaju riječju SNIMKA tijekom cijelog trajanja.

(4) Audiovizualni sadržaji čiji se dijelovi ponovno objavljuju u sklopu novoproizvedenih emisija, a mogu se povezati s aktualnim događanjima ili ilustriraju aktualni događaj, obavezno se moraju označiti riječima ARHIVA ili ARHIVSKI MATERIJAL tijekom cjelokupnog trajanja tog dijela emisije.

(5) Svaku reprizu kod koje je od premijernog objavljivanja proteklo manje od 12 mjeseci, osim u slučajevima iz stavaka 3. i 4., označava se slovom R i prilikom svake najave i u rasporedu programa na teletekstu, elektroničkom programskom vodiču, webu i u drugim oblicima komuniciranja.

(6) Najave i raspored programa na teletekstu, elektroničkim programskom vodiču, webu i u drugim oblicima komuniciranja za serijski program obavezno mora sadržavati redni broj epizode i sezonu serije.

(7) Obveza iz stavka 5. i 6. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuje i na pružatelje medijske usluge radija.

Članak 23.

Pružatelji medijskih usluga odgovorni su za primjenu odredaba ovoga Pravilnika, a krajnja odgovornost za ono što maloljetnici gledaju i slušaju počiva na roditeljima i starateljima.

Članak 24.

Do kraja 2015. godine Vijeće će donijeti detaljne preporuke za provedbu odredaba ovog Pravilnika.

Članak 25.

(1) Pružatelji medijskih usluga dužni su uskladiti emitiranje programa s odredbama ovoga Pravilnika u roku od trideset (30) dana od dana stupanja Pravilnika na snagu.

(2) Izuzetno od stavka 1. ovoga članka, pružatelji medijskih usluga dužni su zvučnu najavu propisanu člankom 9. ovoga Pravilnika započeti objavljivati najkasnije od 30. lipnja 2015. godine.

Članak 26.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti maloljetnika (»Narodne novine«, broj 60/2010).

(2) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog (8) dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 612-12/15-01/0023

Urbroj: 567-02/01-15-01

Zagreb, 27. veljače 2015.

Vijeće za elektroničke medije
Predsjednica Vijeća
Mirjana Rakić, v. r.